

A SZELÍDGESZTENYE TERMŐHELYI IGÉNYEI

Éghajlat

Éghajlati szempontból a gesztenyetermesztés feltételei Magyarország egész területén kedvezőek. A gesztenye hőmérsékleti igénye $+5 - 15^{\circ}\text{C}$ évi középértéken belül van. Hazánk 10°C fok évi középhőmérséklete kedvező a gesztenyetermesztésre. Éghajlatunk szélsőségeit is jól tűri, sem a téli, sem a kései tavaszi, illetve a korai őszi fagyok nem károsítják. Hazánk éghajlati viszonyai között az északi fekvésekben is megtalálja életfeltételeit.

Hazai termőtájainkon a fajtáink tenyészidejének hossza 176-183 nap közötti. A legalacsonyabb hőösszeg igényű fajtáink a nyugat-dunántúliak. Ezek termése a magasabb tengerszint feletti termőhelyen is minden évben teljes biztonsággal beérik, s a tenyészidő befejezése, az őszi lombszíneződés és lombhullás is – fagykarak nélkül - zavartalanul megy végbe.

Talaj

A termőhely adottságai közül legnagyobb jelentősége a talajnak van. A talaj az, amely Magyarországon a termesztés lehetőségét meghatározott területekre korlátozza. Korábban a gesztenyét jellegzetes mészkerülő növénynek tekintették. E megállapítás csak közvetve érvényes, mert a gesztenye számára nem a talaj mésztartalma, hanem a felvehető kálitartalom relatív mennyisége a döntő. A káliumfelvételét a talaj mésztartalma, illetve lúgos kémhatása (magasabb pH érték) akadályozza.

A gesztenye törzskörméret gyarapodásának normatívái szerint a 10 éves fa átlaga 40 cm. A 6,4-nél magasabb talaj pH értékek esetében a gesztenyefák növekedése rohamosan az átlagos alá csökken. A gesztenye a talaj egyéb adottságaival szemben nem ennyire igényes (termőréteg vastagsága, kötöttsége), azonban a fák teljesítőképessége a talaj termőerejének függvényében változik. Az erősen kötött, hideg agyagtalajokban, a sekély termőrétegű és száraz termőhelyeken a gesztenye növekedése gyenge, a gyümölcs apró, s az ültetvény nem gazdaságos.

A gesztenyefa évi csapadékigénye évi 600 mm felett van. Termékenyülésére hátrányos a június végi, július eleji virágzáskor bekövetkező tartós esőzés. Az augusztus – szeptemberi aszályos időjárás a gyümölcs méretét erősen csökkenti.

Tápanyag

A gesztenye tápanyagigényére vonatkozóan viszonylag kevés támpontunk van. Részletes erre vonatkozó kutatások Japánban (Eynard I.) a mi gesztenyénkhez közeli rokon japán gesztenye fajhoz tartozó fajtákon történtek.

E vizsgálatok szerint 1 ha gesztenye-gyümölcsös tápanyagfelvétele a következő:

- Nitrogén (76,6 kg)
- Foszfor (29 kg)
- Kálium (42,6 kg)
- Kalcium (72,9 kg)
- Magnézium (21,2 kg)

Fontos összefüggést mutattak ki a megfelelő gyümölcsnagyság, valamint a gyümölcsben és a levélben szükséges N tartalom és N-K arány között. A nitrogéntartalomnak a gyümölcsben 1,14-1,33% közötti, a levélben 1,98-2,34% közötti szintűnek, a kálium-nitrogén arányának a gyümölcsben 0,97 és 0,68% között kell lennie.

Olasz gesztenyefákon végzett vizsgálatok szerint (Fenaroli L.) nagyon jellegzetesen alakul a fő tápanyagoknak a levél szárazanyagában kimutatott százalékos aránya, s annak változása a tenyészedő alatt.

A gesztenyének fokozott káliumigénye van, továbbá a felvett kalcium nem kívánatos elem, mert míg az összes többi tápanyag a lombhullás előtt a növény áttelelő részeibe vándorol, a mész ezzel szemben a lehulló levelekben marad. A növény a részére szükségtelen anyagot rendszeresen eltávolítja.

Forrásként szolgált:

Dr. Szentiványi Péter - Gesztenye - Mezőgazdasági Könyvkiadó -

